

Københavns Kommune
Teknik- og miljøforvaltningen
Center for Bydesign
Postboks 447
1505 København V

København d. 6.11.2008

Vedr. forslag til tillæg til lokalplan "F.L. Smidth II" samt miljøvurdering

Københavns Bymuseum har modtaget materiale vedrørende ovennævnte forslag og har foretaget en gennemgang af sagen.

F.L. Smidth området er sammen med flere af de store industriområder rundt om København en del af Københavns industrielle kulturhistorie. Industrikomplekserne afspejler en udvikling fra den tidlige baggårdsindustri og industrifabrikation i brokvarterene og indre by, mod større og større industrimiljøer, hvor pladskrav og infrastrukturelle behov adskiller sig markant fra den tidligere industri. F.L. Smidth komplekset består derfor ikke kun af produktionsbygninger, men i lige så høj grad også af marketenderi, administrationsbygninger og for eksempel forskningsenheder, hvor prototyper er blevet udarbejdet. Det er Københavns Bymuseums vurdering at det er vigtigt at bevare denne helhed og mangfoldighed i området.

Det er vigtigt at bevare områdets formidlingspotentiale, som formidler af Københavns og Valbys industrielle epoke. Områdets særegenhed er netop, at det adskiller sig fra de omkringliggende boligkvarterer og erhvervsområder, der alle i et gensidigt samspil har været hinandens eksistensbetingelse.

Det er en kvalitet, at F.L. Smidths komplekset er bygget over en lang årrække med varierende arkitektoniske træk, og derfor også rummer en mængde forskellige bygninger med forskellige udtryk. Bygningsmangfoldigheden afslører at F.L. Smidth har været afhængig af teknologisk udvikling og har måttet tilpasse sig skiftende tiders behov og udvikling. Det er vigtigt at bevare denne mangfoldighed og helhed for at opfylde lokalplanforslagets intentioner, om at "*fastholde bydelens historie og skabe variation i bebyggelsen*" side 35.

Det kulturhistoriske formidlingspotentiale afhænger også i stor grad af at F.L. Smidth komplekset bevares i sin helhed. Sammenspillet mellem de store, markante bygninger og de mange små bygninger samt jernbanesporene viser på fornem vis et stort fabriksanlægs kompleksitet. En del af bygningerne har et så fortællende udtryk at det gør formidlingen af deres funktion nem at forstå. Er der handling bag lokalplanforslagets ønske, der siger at "*F.L. Smidth-området ønskes benyttet til boligbebyggelse af eksperimenterende karakter*" (side

35) samt en sikring af de kulturhistoriske spor ved bevaring og genanvendelse af tidligere industribygninger (side 7), bør hovedparten af disse bygninger bevares, da de kan være med til at skabe det liv, der ønskes med små værksteder, gallerier, caféer og fællesrum. Bevares F.L. Smidth komplekset ikke i sin helhed kan man frygte, at de gode intentioner ender i et uklart, amputeret og mislykket område.

Museet vil derfor opfordre til, at der i bevaringen af områdets helhed ikke blot tænkes på bygningerne, men at skilte, sporelementer, bomme, ure, porte, skorstene, årstalsmarkeringer og rørforløb også tænkes med i bevaringen og den fremtidige identitetsskabelse i området. Dette vil også medvirke til bevaring af bebyggelsens oprindelige fremtræden, udtryk og detaljering som det er hensigten med § 6 Stk. 8 a i lokalplan 391.

Københavns Bymuseum skal derfor også beklage at der gives tilladelse til at tre af områdets bygninger kan tilføjes 1-2 etager (§ 6 Stk. 8 a), samt at den næsten 200 m lange produktionsbygning kan opdeles i tre bygninger (ligeledes § 6 Stk. 8 a).

Bygningen langs med Gl. Køge Landevej (markeret med nr. 4 på tegning 4 og 5) har været brugt til omklædning og badefaciliteter. Bygningen markeret med nr. 3 blev brugt til marketenderi for både arbejdere og funktionærer, og bygningen markeret med nr. 2 har rummet modelsnedkeri og på 1. sal en lærlingskole. For at bevare disse bygningers oprindelige udtryk og formidlingspotentialer bør de bevares, som de er, og ikke tilføjes en eller to etager.

I lokalplanforslaget henvises der til de tidligere SAVE-registreringer, de såkaldte bydelsatlas. Københavns Bymuseum vil gerne gøre opmærksom på, at disse ikke er ajourført. De tidligere SAVE-registreringer var en sammenlægning af arkitektoniske og kulturhistoriske bevaringsværdier, men dette er to forskellige parametre og burde vurderes særskilt. Dette er der taget højde for i de nye SAVE-registreringer (Visuelt Bygningsregister), som Københavns Bymuseum, i samarbejde med Center for Bydesign, har udført i udvalgte områder de seneste år. Læs mere på:

<http://www.planogarkitektur.kk.dk/Arkitektur/Bygningsregistrering.aspx>

På side 25 i lokalplanforslaget står der at to af de udpegede bygninger med såkaldt middel bevaringsværdi efter en nærmere vurdering er fundet mindre relevante at bevare. Hvem har foretaget denne vurdering? Københavns Bymuseum finder hele området bevaringsværdigt, da det udgør et kulturmiljø. Københavns Bymuseum er uenig i denne vurdering.

I miljøvurderingen er der omtalt 6 bevaringsværdige bygninger, der allerede er taget højde for i lokalplanforslaget. Bymuseet ved ikke om disse oplysninger er hentet fra de tidligere SAVE-registreringer. I så fald henvises der til ovenstående kommentar. I miljøvurderingen burde der stå, at området er et bevaringsværdigt kulturmiljø, hvor hver bygning eller element, så som skilte,

sporelementer, bomme, ure, porte, skorstene, årstalsmarkeringer og rørforløb bidrager til en samlet kulturhistorisk fortælling.

Arkæologisk afdeling har ingen yderligere kommentarer.

Med venlig hilsen

Stefanie Høy Brink
Stud. mag.
Afd. for nyere tid
KBH Bymuseum
stefda@kff.kk.dk
3328 4202

Inger Wiene
Museumsinspektør
Afd. for nyere tid
KBH Bymuseum
iwiene@kff.kk.dk
3328 4205

Niels Grumløse
Museumsinspektør
Arkæologisk afd.
KBH Bymuseum
nielsg@kff.kk.dk
3328 4216